

Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i Trybunału Konstytucyjnego

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Regularnie, co miesiąc pytamy Polaków o opinię na temat działalności Sejmu, Senatu i prezydenta, a w ostatnim czasie również Trybunału Konstytucyjnego. W czerwcu oceny parlamentu pozostają stabilne, poprawiły się notowania prezydenta, natomiast TK – pogorszyły się¹.

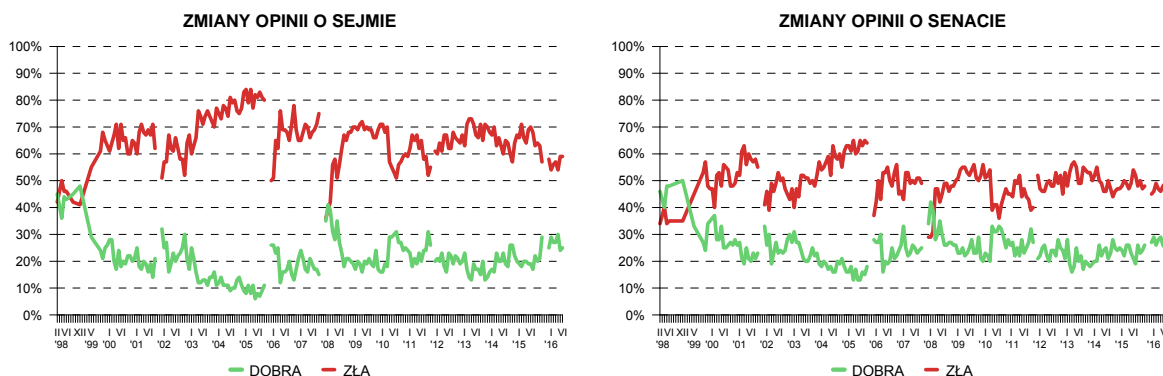
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Czerwcowe notowania parlamentu są zbliżone do ubiegłomiesięcznych. Pozytywnie o działalności każdej z izb wypowiada się co czwarty badany (po 25%). Niezadowoleni z pracy posłów stanowią blisko trzy piąte Polaków (59%), a z pracy senatorów – niemal połowę (49%).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany V – VI '16
		2015							2016							
		VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		
		w procentach														
Sejm	dobra	19	17	22	20	21	29	25	29	27	27	30	24	25	+1	
	zła	70	68	63	64	63	57	58	54	56	57	54	59	59	0	
	Trudno powiedzieć	11	15	15	16	16	14	17	17	17	16	16	17	16	-1	
Senat	dobra	21	19	26	23	24	26	27	29	26	28	29	26	25	-1	
	zła	54	52	48	50	47	48	45	46	49	47	46	48	49	+1	
	Trudno powiedzieć	25	29	26	27	29	26	28	25	25	25	25	26	26	0	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (313) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganymi komputerowo (CAPI) w dniach 2–9 czerwca 2016 roku na liczącej 1002 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

We wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych przeważają negatywne opinie o działalności izby niższej parlamentu. Na tle innych, relatywnie lepiej oceniają ją najmłodsi respondenci (18–24 lata) i mający od 45 do 54 lat, osoby deklarujące wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne, badani z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* poniżej 1400 złotych, uczestniczący w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu oraz identyfikujący się z polityczną prawicą. Natomiast pod względem niezadowolenia z pracy posłów wyróżniają się ankietowani mający wyższe wykształcenie, mieszkańcy największych aglomeracji, uzyskujący dochody *per capita* wynoszące 2000 złotych lub wyższe, praktykujący religijnie 1–2 razy w miesiącu, rzadziej lub w ogóle nieuczestniczący w praktykach religijnych, a także deklarujące poglądy lewicowe lub centrowe.

Dobre oceny działalności Sejmu przeważają nad głosami krytyki jedynie w elektoracie Prawa i Sprawiedliwości. W pozostałych, w mniejszym (Kukiz’15) lub większym (Nowoczesna) stopniu dominują opinie negatywne.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	49	36	15
Kukiz’15	19	66	14
PO	17	74	9
Nowoczesna	9	83	8
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	24	59	18
Niezamierzający głosować	17	61	22

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

W czerwcu oceny głowy państwa są najlepsze spośród rejestrowanych w trakcie tej kadencji. Przez ostatni miesiąc przybyło zadowolonych z prezydentury Andrzeja Dudy (wzrost o 5 punktów procentowych, do 55%) i minimalnie ubyło oceniających ją negatywnie (spadek o 3 punkty, do 36%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany V – VI '16
	2015							2016						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
	w procentach													
Dobra	45	50	33	39	42	42	43	47	47	51	49	50	55	+5
Zła	47	40	15	25	22	20	40	38	38	37	37	39	36	-3
Trudno powiedzieć	8	10	52	36	36	38	17	15	15	12	14	11	9	-2

Do lipca 2015 roku oceny dotyczyły prezydenta Bronisława Komorowskiego

Pod względem pozytywnych ocen prezydentury Andrzeja Dudy wyróżniają się ankietowani w wieku 45–54 lata, mieszkańcy wsi, osoby mające wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe, uzyskujący dochody *per capita* poniżej 1000 złotych, niezadowoleni z własnej sytuacji materialnej, a także biorący udział w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu oraz deklarujący prawicowe poglądy polityczne. Z kolei opinie negatywne pojawiają się relatywnie często wśród mieszkańców największych miast, najlepiej wykształconych, badanych z gospodarstw domowych o najwyższych dochodach na osobę, nieuczestniczących w praktykach religijnych lub robiących to kilka razy do roku, identyfikujących się z lewicą lub centrum.

Zadowoleni z działalności głowy państwa dominują wśród zwolenników PiS i ruchu Pawła Kukiza, natomiast niezadowoleni przeważają w elektoracie PO i Nowoczesnej. Najbardziej homogeniczne oceny deklarują sympatycy partii rządzącej oraz Nowoczesnej. W przypadku dwóch pozostałych elektoratów są one bardziej zróżnicowane.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	97	2	1
Kukiz'15	73	24	2
PO	33	60	7
Nowoczesna	17	80	3
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	50	30	20
Niezamierzający głosować	42	39	19

Nastawienie do obecnej prezydentury pokrywa się w znacznym stopniu z preferencjami z drugiej tury wyborów prezydenckich. Z uznaniem o działalności Andrzeja Dudy jako głowy państwa wypowiada się ogromna większość tych, którzy oddali wówczas na niego głos, natomiast trzy czwarte wyborców Bronisława Komorowskiego wypowiada się o niej z dezaprobatą.

Tabela 5

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	88	8	4
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	18	75	8
Niegłosujący	48	35	17

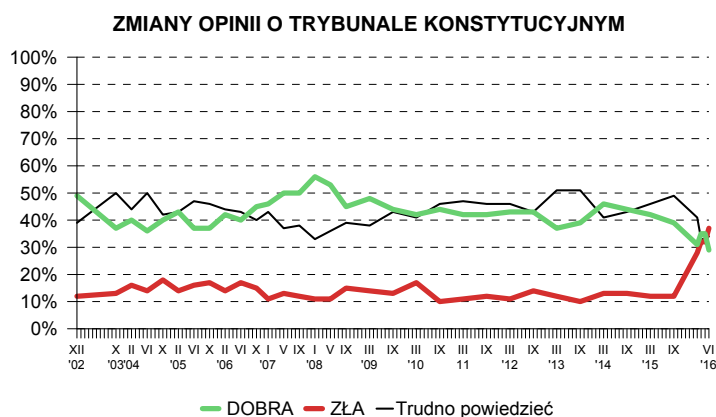
OCENY DZIAŁALNOŚCI TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Wizerunek Trybunału Konstytucyjnego, który po ostatnich wyborach parlamentarnych znalazł się w centrum sporu politycznego, istotnie się pogorszył. Odkąd monitorujemy opinie o działalności tej instytucji (czyli od 2002 roku), jej notowania nigdy nie były tak złe jak w ostatnich miesiącach. W czerwcu krytycyzm wobec Trybunału jeszcze się pogłębił, a obecne oceny jego funkcjonowania są najgorsze spośród dotychczas rejestrowanych.

Po raz pierwszy również brak zaufania do tej instytucji góruje nad uznaniem dla jej pracy. Od maja odsetek wypowiadających się negatywnie o działalności TK zwiększył się do 37% (wzrost o 5 punktów procentowych) i w zbliżonym stopniu ubyło badanych będących przeciwnego zdania (spadek o 6 punktów, do 29%).

Tabela 6

Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego	Oceny	Wskaźniki respondentów według terminów badań												Zmiany V – VI '16	
		IX '11	III '12	IX '12	III '13	IX '13	III '14	IX '14	III '15	IX '15	III '16	IV '16	V '16		VI '16
		w procentach													
dobra		42	43	43	37	39	46	44	42	39	31	35	35	29	-6
zła		12	11	14	12	10	13	13	12	12	28	32	32	37	+5
Trudno powiedzieć		46	46	43	51	51	41	43	46	49	41	33	33	34	+1

Na tle innych, działalność Trybunału Konstytucyjnego lepiej oceniają osoby mające wyższe wykształcenie, mieszkańcy największych miast, uzyskujący najwyższe dochody *per capita* (2000 zł i więcej), deklarujący lewicowe lub centrowe poglądy polityczne, a także popierający PO lub Nowoczesną. Z kolei złą opinię o funkcjonowaniu tej instytucji relatywnie często wyrażają mieszkańcy średniej wielkości miast (od 20 tysięcy do 99 999 mieszkańców), uzyskujący wysokie dochody *per capita* (od 1400 do 1999 zł), niezadowoleni z własnej sytuacji materialnej, najbardziej zaangażowani w praktyki religijne, identyfikujący się z prawicą, a także zwolennicy PiS i Kukiz'15.

Tabela 7

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	56	22	22
Nowoczesna	47	24	29
PiS	21	49	30
Kukiz'15	18	45	36
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	31	35	35
Niezamierzający głosować	20	36	44

★

★

★

Czerwiec nie przyniósł istotnych zmian pod względem postrzegania prac parlamentarzystów przez Polaków. W ocenach funkcjonowania obu izb nadal przeważa dezaprobata. Poprawiły się natomiast oceny prezydentury Andrzeja Dudy, które są obecnie najlepsze spośród dotychczas rejestrowanych. Należy jednak podkreślić, że opinie o działalności głowy państwa nadal pozostają bardzo zróżnicowane: wprawdzie ponad połowa Polaków jest z niej zadowolona, niemniej jednak aż ponad jedna trzecia ma zastrzeżenia. Bardziej krytyczne niż w ostatnich miesiącach i, ogólnie rzecz biorąc, rekordowo złe są oceny funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego – jego wizerunkowi w coraz większym stopniu szkodzi przedłużający się konflikt z partią rządzącą, skutkujący paraliżowaniem jego pracy.

Opracował
Michał FELIKSIĄK

A N E K S

Tabela 1

		Jak by Pan(i)ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	59	16	1000
Płeć	Mężczyźni	28	60	12	472
	Kobiety	23	59	19	528
Wiek	18–24 lata	34	47	20	103
	25–34	24	64	11	191
	35–44	22	61	17	181
	45–54	31	51	18	147
	55–64	23	66	12	177
	65 lat i więcej	22	60	18	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	54	18	398
	Miasto do 19 999	20	62	18	127
	20 000 – 99 999	24	64	12	198
	100 000 – 499 999	26	58	16	161
	500 000 i więcej mieszk.	22	67	12	117
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	41	28	205
	Zasadnicze zawodowe	27	56	17	245
	Średnie	25	63	12	301
	Wyższe	18	73	8	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	70	7	95
	Średni personel, technicy	13	77	10	22
	Pracownicy adm.-biurowi	17	73	11	68
	Pracownicy usług	34	55	11	62
	Robotnicy wykwalifikowani	27	56	16	115
	Robotnicy niewykwalifik.	28	58	14	45
	Rolnicy	25	60	14	54
	Pracujący na własny rach.	22	72	6	52
	Bezrobotni	32	50	19	48
	Emeryci	24	61	15	229
	Renciści	32	37	31	68
	Uczniowie i studenci	31	51	17	72
	Gospodynie domowe i inni	15	55	30	71
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	64	11	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	62	10	83
	sekt. prywat. poza rolnict.	23	65	12	242
	prywatnym gosp. rolnym	26	60	14	56
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	30	47	22	131
	Od 650 zł do 999 zł	29	45	26	124
	Od 1000 zł do 1399 zł	34	51	15	179
	Od 1400 zł do 1999 zł	23	66	12	134
	2000 zł i więcej	17	77	6	154
Ocena własnych war. mater.	Źle	21	60	19	89
	Średnie	26	58	15	448
	Dobre	25	60	15	463
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	38	48	14	49
	Raz w tygodniu	32	52	16	458
	1–2 razy w miesiącu	18	67	15	147
	Kilka razy w roku	19	67	14	216
	W ogóle nie uczestniczy	14	68	18	123
Poglądy polityczne	Lewica	13	84	4	144
	Centrum	17	69	14	281
	Prawica	41	50	10	315
	Trudno powiedzieć	21	47	32	248

Tabela 2

		Jak by Pan(i)ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		25	49	26	999
Płeć	Mężczyźni	30	48	22	472
	Kobiety	20	49	31	526
Wiek	18–24 lata	37	38	25	103
	25–34	26	52	23	191
	35–44	17	53	29	181
	45–54	26	47	27	146
	55–64	26	52	23	177
	65 lat i więcej	23	45	32	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	46	28	398
	Miasto do 19 999	19	55	26	127
	20 000 – 99 999	27	51	22	196
	100 000 – 499 999	25	43	31	161
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	23	53	23	117
	Podstawowe / gimnazjalne	31	33	36	205
	Zasadnicze zawodowe	23	47	31	245
	Średnie	26	52	22	301
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	20	59	21	248
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	58	21	95
	Średni personel, technicy	28	50	22	22
	Pracownicy adm.-biurowi	15	61	24	68
	Pracownicy usług	33	45	23	62
	Robotnicy wykwalifikowani	23	49	28	115
	Robotnicy niewykwalifik.	23	53	24	45
	Rolnicy	21	54	25	54
	Pracujący na własny rach.	20	60	20	51
	Bezrobotni	34	39	27	48
	Emeryci	26	47	27	229
	Renciści	29	36	36	68
	Uczniowie i studenci	37	33	30	72
Gospodynie domowe i inni	13	53	34	71	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	52	24	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	24	58	18	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	53	24	242
	prywatnym gosp. rolnym	20	51	29	56
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	30	40	30	131
	Od 650 zł do 999 zł	32	36	31	124
	Od 1000 zł do 1399 zł	36	41	23	179
	Od 1400 zł do 1999 zł	23	51	26	133
	2000 zł i więcej	19	63	18	154
Ocena własnych war. mater.	Źłe	21	49	30	89
	Średnie	26	48	26	448
	Dobre	25	49	26	461
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	42	33	25	49
	Raz w tygodniu	30	43	27	458
	1–2 razy w miesiącu	16	57	27	146
	Kilka razy w roku	20	57	24	215
	W ogóle nie uczestniczy	17	53	29	123
Poglądy polityczne	Lewica	16	69	15	144
	Centrum	17	57	25	280
	Prawica	39	41	20	314
	Trudno powiedzieć	21	36	44	248

Tabela 3

		Jak by Pan(i)ocenił(a) działalność prezydenta Andrzeja Dudy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		55	36	9	999
Płeć	Mężczyźni	59	34	7	471
	Kobiety	51	37	12	528
Wiek	18–24 lata	55	32	13	103
	25–34	54	37	10	191
	35–44	47	42	12	181
	45–54	60	30	10	147
	55–64	56	36	8	176
	65 lat i więcej	57	35	8	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	24	11	398
	Miasto do 19 999	48	43	9	126
	20 000 – 99 999	51	42	7	198
	100 000 – 499 999	48	41	11	161
	500 000 i więcej mieszk.	42	50	9	117
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	66	22	12	205
	Zasadnicze zawodowe	64	25	11	244
	Średnie	50	41	9	301
	Wyższe	41	51	9	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	41	50	8	95
	Średni personel, technicy	34	61	5	22
	Pracownicy adm.-biurowi	27	60	13	68
	Pracownicy usług	44	42	14	62
	Robotnicy wykwalifikowani	59	28	14	114
	Robotnicy niewykwalifik.	62	30	8	45
	Rolnicy	75	16	9	54
	Pracujący na własny rach.	47	43	9	52
	Bezrobotni	71	24	4	48
	Emeryci	57	35	7	229
	Renciści	67	26	8	68
	Uczniowie i studenci	63	25	12	72
	Gospodynie domowe i inni	53	33	14	71
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	43	40	17
spółce właścicieli prywatnych i państwa		49	45	5	83
sekt. pryw. poza rolnict.		48	42	10	242
prywatnym gosp. rolnym		76	15	9	56
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	72	16	12	131
	Od 650 zł do 999 zł	60	29	11	124
	Od 1000 zł do 1399 zł	57	32	11	179
	Od 1400 zł do 1999 zł	54	39	7	134
	2000 zł i więcej	38	55	7	154
Ocena własnych war. mater.	Źle	64	32	4	89
	Średnie	58	32	10	448
	Dobre	50	40	11	462
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	74	18	8	49
	Raz w tygodniu	66	24	10	458
	1–2 razy w miesiącu	50	39	10	147
	Kilka razy w roku	42	46	11	216
	W ogóle nie uczestniczy	29	64	6	123
Poglądy polityczne	Lewica	22	75	2	144
	Centrum	45	44	11	281
	Prawica	80	16	3	315
	Trudno powiedzieć	52	27	21	247

Tabela 4

		Jak by Pan(i)ocenił(a) działalność Trybunału Konstytucyjnego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	37	34	997
Płeć	Mężczyźni	32	39	29	471
	Kobiety	27	34	39	526
Wiek	18–24 lata	28	34	39	103
	25–34	33	38	30	191
	35–44	30	37	33	179
	45–54	25	40	34	147
	55–64	26	34	40	176
	65 lat i więcej	32	36	32	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	34	38	398
	Miasto do 19 999	28	38	34	126
	20 000 – 99 999	28	44	28	198
	100 000 – 499 999	29	38	33	159
	500 000 i więcej mieszk.	36	30	34	117
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	29	47	205
	Zasadnicze zawodowe	26	35	39	243
	Średnie	30	39	31	301
	Wyższe	36	41	23	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	39	18	95
	Średni personel, technicy	32	40	27	22
	Pracownicy adm.-biurowi	28	38	34	68
	Pracownicy usług	38	27	34	62
	Robotnicy wykwalifikowani	26	35	39	114
	Robotnicy niewykwalifik.	28	31	41	45
	Rolnicy	24	43	33	54
	Pracujący na własny rach.	25	47	28	52
	Bezrobotni	32	31	37	48
	Emeryci	30	38	31	229
	Renciści	21	35	44	68
	Uczniowie i studenci	30	28	42	72
	Gospodynie domowe i inni	16	42	42	69
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	34	36	30	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29	43	28	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	32	33	34	242
	prywatnym gosp. rolnym	21	45	34	56
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	29	35	36	131
	Od 650 zł do 999 zł	25	34	41	124
	Od 1000 zł do 1399 zł	32	36	32	179
	Od 1400 zł do 1999 zł	24	44	32	134
	2000 zł i więcej	40	41	19	152
Ocena własnych war. mater.	Źłe	13	40	47	89
	Średnie	30	38	32	448
	Dobre	32	34	34	460
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	12	57	32	49
	Raz w tygodniu	28	37	35	455
	1–2 razy w miesiącu	30	39	31	147
	Kilka razy w roku	33	33	34	216
	W ogóle nie uczestniczy	33	33	34	123
Poglądy polityczne	Lewica	46	33	21	144
	Centrum	34	32	34	281
	Prawica	25	49	26	315
	Trudno powiedzieć	19	29	52	245